

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Halastó és térsége

Utoljára módosítva: 2013-12-17 18:09:07

Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén

Községhatár: Putnok

A terület kiterjedése: ____ hektár

Védetté nyilvánítás év: 1993

GPS koordináták: EOV:75972-332578

Felmérést végző személy(ek) neve: Barati Sándor

E-mail címe(k): barati@greenaction.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A Putnok városában a Serényi B. útra kell letérni és azon haladni a Szörnyű-völgyben. Ez az út egyben az országos kék túra egyik szakasza is. A Putnok város végét jelző táblától 2,6 km-re találjuk a horgásztóként működő halastavat. Ha tovább haladunk még 500 m-t Kelemér irányába akkor a sekély vizű felső tó után Pálma-forráshoz jutunk.

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):

A Serényi Béla az 1910-es évek elején a Szörnyű-völgyben fakadó forrás vizére alapozva a kedvező domborzati és hidrológiai adottságokat kihasználva halas tógazdaság megvalósítását vette tervbe. A forrásfoglalás és a két tó a tízes évek elején elkészült. A forrás – korán elhunyt hitvese emlékére – a Pálma nevet kapta. Az Szörnyű-völgyi alsó tavat 2004-óta horgásztóként hasznosítják. A felső tó vízszintjét a forrás vízhozama és a mindenkori csapadékviszonyok befolyásolják. A Pálma-forrás vizét a Szörnyű-völgyi felső tóba vezető medret égeres kíséri mézgas égerrel (*Alnus glutinosa*), magas kőrissel (*Fraxinus excelsior*), gyertyánnal (*Carpinus betulus*) elegyesen. A törékeny füzek fiatal példányai csak a tó körül jelennek meg. Az égeres kőrises szegély a felső tó körül is jellemző. 2013 augusztusában felső tó vize néhány tíz centiméter a legmélyebb területeken, és a növényzeti állapota a feltöltődésére, mocsrasodásra utal. Él itt többek között az egyszerű békabuzogány (*Sparganium emersum*), iszapzsurló (*Equisetum fluviatile*), tavaszi mocsárhúr (*Callitriche palustis*). A meder egyes foltjain megjelent a széleslevelű gyékény (*Typha latifolia*), és a vízfelület megközelítően 40%-át békalencsefajok fedik. Helyenként a vízi hídőr (*Alisma plantago-aquatica*) levelei emelkednek a víz fölé. A zavart felszínű partszegélyen nagy területeket fed a nagy csalán (*Urtica dioica*), de a borsos keserűfű (*Persicaria hydropiper*), a sédkender (*Eupatorium cannabinum*), és a subás farkasfog (*Bidens tripartita*) is jellemző. Az alsó horgásztóként működő tavat É-ről és D-ről égeres állomány szegélyezi, melynek fái idősek. A tó É-i oldalán a felső tó felől érkező vízbefolyás torkolata előtt kialakult gyékényes égeres öblöt kéméleti területként védik a horgászok elől. Főként a Szörnyű-völgyi felső tó szitakötő állománya gazdag és mindkét víztest a barna varangyok (*Bufo bufo*) erdei békák (*Rana dalmatina*) kecskebéka fajcsoport (*Rana esculenta complex*) szaporodóhelye is. A tó körüli gyalogösvényen a Szörnyű-völgyi alsó tó körbejárható.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

90 % Erdő

% Gyep

% Cserjés

10 % Vizes terület

% Egyéb

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyeterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

K2 – Gyertyános kocsánytalan tölgyesek, de a tavak környékén lúcfenyő is keveredik az állományába. S5-egyéb ültetett tájvidgen fenyvesek J5-égerligetek Ac-Álló és lassan áramló vizek hinárnövényzete B1a-Nem tűzgeképző nádasok, gyékényesek és tavi kákások

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Erdészeti tevékenység

Egyéb típus: turizmus, horgászturizmus

Jellemzőik, intenzitás: A Pálma-forrás és környéke kedvelt kirándulóhely. A kék túra útvonala a Pálma forrást is érinti és a Szörnyű-völgyi tavak mellett is elhalad.

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Nincs

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Nincs

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Nincs

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Igen

Egy része: 100 %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

Erdészeti kezelés alatt álló erdőterületekkel

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - A terület a HUAN10002 SPA Putnoki-dombság különleges madárvédelmi terület része

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Magyar név Tudományos név Védetség Előfordulás Egyfogú szőröscsiga *Petasina unidentata* V szórványos Lápi acsa *Anaciaeschna isosceles* V ritka Lépi szitakötő *Leucorrhinia pectoralis* FV ritka, az alsó tó kotrása után nem észlelték Kisasszony szitakötő *Calopteryx virgo* V szórványos Apatura iris Nagy színjátszólepke V ritka Barna varangy *Bufo bufo* V gyakori Zöld varangy *Bufo viridis* V szórványos Levelibéka *Hyla arborea* V ritka Erdei béka *Rana dalmatina* V gyakori Kecsebéka fajcsoport *Rana esculenta complex* V gyakori FÜRGE gyík *Lacerta agilis* V gyakori Vízisikló *Natrix natrix* V gyakori Darázsölyv *Pernis apivorus* NAT, FV ritka környező erdőkben költ Héja *Accipiter gentilis* V táplálkozó, kóborló Karvaly *Accipiter nisus* V táplálkozó Egerészölyv *Buteo buteo* V táplálkozó Kakukk *Cuculus canorus* V táplálkozó Macskabagoly *Strix aluco* V táplálkozó Hamvas küllő *Picus canus* NAT, V táplálkozó Zöld küllő *Picus viridis* V táplálkozó Fekete harkály *Dryocopus martius* NAT, V táplálkozó Nagy fakopáncs *Dendrocopos major* V táplálkozó, fészkelő? Közép fakopáncs *Dendrocopos medius* V táplálkozó Kis fakopáncs *Dendrocopos minor* V táplálkozó Füsti fecske *Hirundo rustica* V táplálkozó Molnárfecske *Delichon urbica* V táplálkozó Barázdabillegető *Motacilla alba* V táplálkozó Ökörszem *Troglodytes troglodytes* V táplálkozó, fészkelő Vörösbegy *Erithacus rubecula* V táplálkozó, fészkelő Fülemlé *Luscinia megarhynchos* V táplálkozó, fészkelő Fekete rigó *Turdus merula* V táplálkozó, fészkelő Fenyőrigó *Turdus pilaris* V táplálkozó Énekes rigó *Turdus philomelos* V táplálkozó, fészkelő Kis poszáta *Sylvia curruca* V táplálkozó Barátposzáta *Sylvia atricapilla* V táplálkozó Sisegő füzike *Phylloscopus sibilatrix* V táplálkozó Csilpcsalpfüzike *Phylloscopus collybita* V táplálkozó, fészkelő? Fitiszfüzike *Phylloscopus trochilus* V táplálkozó Szürke légykapó *Muscicapa striata* V táplálkozó Örvös légykapó *Ficedula albicollis* V táplálkozó Barátcinege *Parus palustris* V táplálkozó, fészkelő Fenyvescinege *Parus ater* V táplálkozó, fészkelő? Kék cinege *Parus caeruleus* V táplálkozó, fészkelő Széncinege *Parus major* V táplálkozó, fészkelő Csuszka *Sitta europaea* V táplálkozó, fészkelő Hegyi fakusz *Certhia familiaris* V táplálkozó, fészkelő Sárgarigó *Oriolus oriolus* V táplálkozó Holló *Corvus corax* V táplálkozó Seregély *Sturnus vulgaris* EU táplálkozó Mezei veréb *Passer montanus* V táplálkozó Erdei pinty *Fringilla coelebs* V táplálkozó, fészkelő Fenyőpinty *Fringilla montifringilla* V téli vendég Zöldike *Carduelis chloris* V táplálkozó Tengelic *Carduelis carduelis* V táplálkozó Süvöltő *Pyrrhula pyrrhula* V téli vendég Meggyvágó *Coccothraustes coccothraustes* V táplálkozó, fészkelő Citromsármány *Emberiza citrinella* V táplálkozó Erdei cickány *Sorex araneus* V gyakori Nagy pele *Glis glis* V gyakori Mogyorós pele *Muscardinus avellanarius* V gyakori Mókus *Sciurus vulgaris* V gyakori

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

5. Egyéb észrevétel

A Putnoki Önkormányzaton 2013.08.15-ig nem került elő a védelemre vonatkozó rendelet. A halastavak Serényfalva önkormányzat területén helyezkednek el. A Pálma-forrás a Serényfalva 0179/1 a tavak a 0179/2 hrsz-en találhatóak. A területileg illetékes Serényfalvi önkormányzat nem hozott védelemre vonatkozó határozatot. A

[www.http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=hrsz&mode=search&tkv=4/93/TT/93&orderby=telepules&direction=asc&headers=50](http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=hrsz&mode=search&tkv=4/93/TT/93&orderby=telepules&direction=asc&headers=50) honlap adatbázisában a területre vonatkozóan 0 hektár kiterjedéssel a putnok 099/3 hrsz van megadva. Rendelet hiányában és a bizonytalan területi azonosítások miatt a helyi védett terület kiterjedését nem tudjuk megadni. Felhasznált irodalom: Boldogh S.-Farkas T. szerk. (2008): A keleméri Mohos-tavak. Kutatás, kezelés, védelem. ANP füzetek IV. ANPI. Jósvafő. pp.229-248. Virók Viktor botanikai megfigyelései a Szörnyű-völgyi felső tó területéről Huber Attila megfigyelési adatai a Szörnyű-völgyi felső és alsó tó területéről (ANPI adatszolgáltatás)